

Rättsfallssamlingen

DOMSTOLENS DOM (fjärde avdelningen)

den 17 december 2015 *

”Begäran om förhandsavgörande — Område med frihet, säkerhet och rättvisa —
Direktiv 2005/85/EG — Miniminormer för medlemsstaternas förfaranden för beviljande eller
återkallande av flyktingstatus — Artikel 39 — Rätt till ett effektivt rättsmedel —
Flera asylansökningar — Rättsmedel mot behörig nationell myndighets beslut att inte vidare pröva en
efterföljande ansökan saknar suspensiv verkan — Social trygghet — Europeiska unionens stadga om de
grundläggande rättigheterna — Artikel 19.2 — Artikel 47”

I mål C-239/14,

angående en begäran om förhandsavgörande enligt artikel 267 FEUF, framställd av Tribunal du travail
de Liège (arbetsdomstolen i Liège, Belgien) genom beslut av den 7 maj 2014, som inkom till domstolen
den 14 maj 2014, i målet

Abdoulaye Amadou Tall

mot

Centre public d'action sociale de Huy,

ytterligare deltagare i rättegången:

Agence fédérale pour l'accueil des demandeurs d'asile (Fedasil),

meddelar

DOMSTOLEN (fjärde avdelningen)

sammansatt av ordföranden på tredje avdelningen L. Bay Larsen (referent), tillförordnad ordförande på
fjärde avdelningen, samt domarna J. Malenovský, M. Safjan, A. Prechal och K. Jürimäe,

generaladvokat: P. Cruz Villalón,

justitiesekreterare: handläggaren V. Tourrès,

efter det skriftliga förfarandet och förhandlingen den 6 maj 2015,

med beaktande av de yttranden som avgetts av:

— Abdoulaye Amadou Tall, genom D. Andrien, avocat,

— Centre public d'action sociale de Huy, genom S. Pierre och A. Fischer, avocats,

* Rättegångsspråk: franska.

— Agence fédérale pour l'accueil des demandeurs d'asile (Fedasil), genom A. Detheux, advocaat,
— Belgiens regering, genom M. Jacobs, C. Pochet och S. Vanrie, samtliga i egenskap av ombud,
— Ungerns regering, genom M. Fehér och G. Koós, båda i egenskap av ombud,
— Europeiska kommissionen, genom M. Condou-Durande, i egenskap av ombud,
och efter att den 3 september 2015 ha hört generaladvokatens förslag till avgörande,
följande

Dom

- 1 Begäran om förhandsavgörande avser tolkningen av artikel 39 i rådets direktiv 2005/85/EG av den 1 december 2005 om miniminormer för medlemsstaternas förfaranden för beviljande eller återkallande av flyktingstatus (EUT L 326, s. 13) och av artikel 47 i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna (nedan kallad stadgan).
- 2 Begäran har framställts i ett mål mellan Abdoulaye Amadou Tall och Centre public d'action sociale de Huy (Huys offentliga socialvårdsinrättning) (nedan kallad CPAS), angående CPAS beslut att dra in hans socialstöd.

Tillämpliga bestämmelser

Europakonventionen

- 3 I artikel 3 i Europeiska konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna, som undertecknades i Rom den 4 november 1950 (nedan kallad Europakonventionen), föreskrivs följande under rubriken "Förbud mot tortyr":

"Ingen får utsättas för tortyr eller omänsklig eller förnedrande behandling eller bestraffning."

- 4 Artikel 13 i Europakonventionen, med rubriken "Rätt till ett effektivt rättsmedel", har följande lydelse:
"Var och en, vars i denna konvention angivna fri- och rättigheter kränkts, skall ha tillgång till ett effektivt rättsmedel inför en nationell myndighet och detta även om kränkningen förövats av någon i offentlig ställning."

Unionsrätt

Direktiv 2005/85

- 5 Skäl 8 i direktiv 2005/85 har följande lydelse:
"Detta direktiv står i överensstämmelse med de grundläggande rättigheter och principer som erkänns särskilt i [stadgan]."

6 I skäl 15 i direktivet anges följande:

”Om en person gör en efterföljande ansökan utan att nya bevis eller skäl läggs fram, skulle det vara orimligt om medlemsstaterna vore skyldiga att genomföra ett nytt fullständigt prövningsförfarande. I dessa fall bör medlemsstaterna få välja mellan förfaranden som innebär undantag från de garantier som den asylsökande vanligen åtnjuter.”

7 Skäl 27 i direktivet har följande lydelse:

”En grundläggande princip i [unions]slagstiftningen återspeglas i det faktum att beslut som fattats om en asylansökan och om återkallande av flyktingstatus är föremål för ett effektivt rättsmedel inför domstol i enlighet med artikel [267 FEUF]. Rättsmedlets effektivitet, även när det gäller prövning av berörda sakförhållanden, är beroende av det administrativa och rättsliga systemet i varje medlemsstat som helhet.”

8 Artikel 7 i direktivet, med rubriken ”Rätt att stanna kvar i medlemsstaten under prövningen av ansökan”, har följande lydelse:

”1. Sökandena skall ha rätt att stanna kvar i medlemsstaten enbart så länge som förfarandet pågår till dess att den beslutande myndigheten har fattat beslut i enlighet med de förfaranden i första instans som fastställs i kapitel III. Rätten att stanna kvar skall inte utgöra ett berättigande till uppehållstillstånd.

2. Medlemsstaterna får avvika från denna regel endast när en efterföljande ansökan i enlighet med artiklarna 32 och 34 inte kommer att prövas vidare eller när de kommer att överlämna eller i förekommande fall utlämna en person antingen till en annan medlemsstat enligt skyldigheter i enlighet med en europeisk arresteringsorder ... eller på annat sätt, eller till ett tredjeland eller till internationella brottmålsdomstolar eller tribunaler.”

9 Artikel 24 i direktiv 2005/85, som har rubriken ”Särskilda förfaranden”, innehåller följande föreskrifter:

”1. Medlemsstaterna får föreskriva följande särskilda förfaranden som avviker från de grundläggande principerna och garantierna i kapitel II:

a) En preliminär prövning i syfte att handlägga ärenden i enlighet med bestämmelserna i avsnitt IV.
...”

10 I artikel 32 i direktivet föreskrivs följande under rubriken ”Efterföljande ansökan”:

”...

2. Medlemsstaterna får dessutom tillämpa ett särskilt förfarande enligt punkt 3, om en person ger in en efterföljande asylansökan

...

b) sedan ett beslut har fattats om den tidigare ansökan. Medlemsstaterna får även besluta att tillämpa detta förfarande endast sedan ett slutligt beslut har fattats.

3. Efter det att den tidigare ansökan har återkallats, eller efter det att beslutet enligt punkt 2 b i denna artikel om denna ansökan har fattats, skall en efterföljande asylansökan först bli föremål för en preliminär prövning om nya fakta eller uppgifter vad avser sökandens rätt att erhålla flyktingstatus enligt [rådets] direktiv 2004/83/EG [av den 29 april 2004 om miniminormer för när

tredjelandsmedborgare eller statslösa personer skall betraktas som flyktingar eller som personer som av andra skäl behöver internationellt skydd samt om dessa personers rättsliga ställning och om innehållet i det beviljade skyddet (EUT L 304, s. 12, och rättelse i EUT L 204, 2005, s. 24)] har framkommit eller har lagts fram av sökanden.

4. Om, efter den preliminära prövningen enligt punkt 3 i denna artikel, nya fakta eller uppgifter framkommer eller läggs fram av sökanden vilka på ett avgörande sätt bidrar till sökandens möjligheter till rätt till flyktingstatus enligt direktiv 2004/83/EG, skall ansökan prövas på nytt enligt kapitel II.

5. Medlemsstaterna får, i enlighet med nationell lagstiftning, gå vidare med prövningen av en efterföljande ansökan om det finns andra skäl som motiverar att förfarandet tas upp på nytt.

6. Medlemsstaterna får besluta att gå vidare med prövningen av ansökan endast om sökanden utan egen förskyllan i det tidigare förfarandet var oförmögen att bedöma de situationer som avses i punkterna 3, 4 och 5 i denna artikel, särskilt vad gäller rätten till ett effektivt rättsmedel enligt artikel 39.

...

- 11 Artikel 34 i direktiv 2005/85 har rubriken "Förfaranderegler". I artikel 34.2 föreskrivs följande:

"Medlemsstaterna får i nationell lagstiftning föreskriva bestämmelser om den preliminära prövningen enligt artikel 32. ...

...

Dessa villkor får inte göra det omöjligt för en asylsökande att få tillgång till ett nytt förfarande och de får inte heller innebära att tillgången till ett nytt förfarande i praktiken sätts ur spel eller allvarligt inskränks."

- 12 I artikel 39 i direktivet, med rubriken "Rätten till ett effektivt rättsmedel", föreskrivs följande:

"1. Medlemsstaterna skall se till att asylsökande har rätt till ett effektivt rättsmedel inför domstol mot följande beslut:

...

- c) Ett beslut att inte vidare pröva en efterföljande ansökan enligt artiklarna 32 och 34.

...

2. Medlemsstaterna skall fastställa tidsfrister och andra nödvändiga bestämmelser så att sökanden kan utöva sin rätt till effektiva rättsmedel enligt punkt 1.

3. Medlemsstaterna skall vid behov fastställa föreskrifter i enlighet med sina internationella förpliktelser avseende

- a) frågan huruvida rättsmedlet enligt punkt 1 skall medföra att sökandena får stanna i den berörda medlemsstaten i avvaktan på resultatet,
- b) möjligheten till rättsmedel eller skyddsåtgärder om rättsmedlet enligt punkt 1 inte medför att sökandena får stanna kvar i den berörda medlemsstaten i avvaktan på resultatet. Medlemsstaten får också föreskriva rättsmedel på eget initiativ ...

...

Direktiv 2008/115/EG

- 13 Artikel 6 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2008/115/EG av den 16 december 2008 om gemensamma normer och förfaranden i medlemsstaterna för återvändande av tredjelandsmedborgare som vistas olagligt i medlemsstaterna (EUT L 348, s. 98) har rubriken "Beslut om återvändande". Artikel 6.1 i det direktivet har följande lydelse:

"Utan att det påverkar tillämpningen av de undantag som avses i punkterna 2–5 ska medlemsstaterna utfärda beslut om att tredjelandsmedborgare som vistas olagligt på deras territorium ska återvända."

- 14 Artikel 13 i direktiv 2008/115 har följande lydelse:

"1. Den berörda tredjelandsmedborgaren ska ha tillgång till ett effektivt rättsmedel för att kunna överklaga eller begära omprövning av sådana beslut om återvändande som avses i artikel 12.1, inför en behörig rättslig myndighet eller förvaltningsmyndighet eller ett behörigt organ som består av opartiska ledamöter som åtnjuter garantier för sin oberoende ställning.

2. Den myndighet eller det organ som nämns i punkt 1 ska ha befogenhet att pröva sådana beslut om återvändande som avses i artikel 12.1, inbegripet möjligheten att tillfälligt skjuta upp verkställigheten, om inte verkställigheten redan är tillfälligt uppskjuten enligt den nationella lagstiftningen.

...

Belgisk rätt

- 15 Artikel 4 i lag av den 12 januari 2007 om mottagande av asylsökande och vissa andra kategorier av utlänningar (loi du 12 janvier 2007 sur l'accueil des demandeurs d'asile et de certaines autres catégories d'étrangers) (*Moniteur belge* av den 7 maj 2007, s. 24027), har följande lydelse i den version som är tillämplig på omständigheterna i det nationella målet:

"Myndigheten får besluta att en asylsökande som inger en andra ansökan om asyl inte ska omfattas av artikel 6.1 i denna lag vid prövningen av hans eller hennes ansökan så länge utlänningsmyndigheten inte har överfört ärendet till generalkommissariatet för flyktingar och statslösa (Commissariat général aux réfugiés et aux apatrides) ... genom ett individuellt motiverat beslut ...".

- 16 I artikel 6.2 i samma lag föreskrivs följande:

"Om inte annat följer av artiklarna 4, 4/1 och 35/2 i denna lag, har varje asylsökande rätt till materiellt bistånd från det att asylansökan ges in till dess att asyلفörfarandet avslutas.

För det fall asyl inte beviljas upphör det materiella biståndet vid utgången av fristen för verkställande av ett beslut om avlägsnande som delgetts asylsökanden ...

...

- 17 I artikel 57.2 i lagen av den 8 juli 1976 om offentliga centrum för socialt stöd (loi du 8 juillet 1976 organique des centres publics d'action sociale), i den version som är tillämplig på omständigheterna i det nationella målet, föreskrivs följande:

...

En utlänning som har uppgett sig vara flykting och har ansökt om flyktingstatus anses uppehålla sig olagligen i Belgien när ansökan om asyl har avslagits och ett beslut om avlägsnande har delgetts utlänningen.

Socialstöd som beviljats en utlänning och som denne faktiskt mottog vid den tidpunkt då ett avlägsnandebeslut delgavs vederbörande upphör, med undantag för stöd för akut sjukvård, den dag då utlänningen faktiskt lämnar landet, dock senast den dag då fristen för att lämna landet går ut.

...”

- 18 Enligt artiklarna 39/1, 39/2.1 tredje stycket, 39/76, 39/82.4 andra stycket och 57/6/2 i lagen av den 15 december 1980 om utlänningars rätt till inresa, uppehåll och bosättning samt om avlägsnande av utlänningar (loi du 15 décembre 1980 sur l'accès du territoire, le séjour, l'établissement et l'éloignement des étrangers) (*Moniteur belge* av den 31 december 1980, s. 14584) (nedan kallad lagen av den 15 december 1980), i den version som var i kraft vid tidpunkten för omständigheterna i det nationella målet, kan ett beslut att inte pröva en efterföljande asylansökan endast angripas genom ett överklagande med yrkande om upphävande av beslutet och genom ett överklagande med yrkande om inhibition för ytterst brådskande fall.

Målet vid den nationella domstolen och tolkningsfrågan

- 19 Den senegalesiske medborgaren Abdoulaye Amadou Tall ingav en första asylansökan i Belgien. Beslutet att avslå den ansökan fastställdes genom beslut av Conseil du contentieux des étrangers (migrationsdomstolen) av den 12 november 2013.
- 20 Abdoulaye Amadou Tall överklagade det sistnämnda beslutet till Conseil d'État (högsta förvaltningsdomstolen) som i beslut av den 10 januari 2014 avvisade överklagandet.
- 21 Den 16 januari 2014 ingav Abdoulaye Amadou Tall en ny asylansökan och åberopade därvid vad som enligt honom var nya omständigheter.
- 22 Generalkommissariatet för flyktingar och statslösa beslutade den 23 januari 2014 att inte pröva denna andra asylansökan.
- 23 Den 27 januari 2014 beslutade CPAS att, med verkan från den 10 januari 2014, dra in socialstödet till Abdoulaye Amadou Tall. Som skäl för beslutet angav myndigheten att den, till följd av Abdoulaye Amadou Talls andra asylansökan, ”inte längre var behörig när det gäller socialstöd i form av integrationsbidrag eller stöd för sjukvård”.
- 24 Den 10 februari 2014 delgavs Abdoulaye Amadou Tall ett avlägsnandebeslut.
- 25 Den 19 februari 2014 överklagade Abdoulaye Amadou Tall beslutet att inte pröva hans andra asylansökan till Conseil du contentieux des étrangers (migrationsdomstolen).
- 26 Parallellt med det överklagandet överklagade Abdoulaye Amadou Tall den 27 februari 2014 CPAS:s beslut att dra in socialstödet till den hänskjutande domstolen, Tribunal du travail de Liège (arbetsdomstolen i Liège).
- 27 Den domstolen biföll överklagandet vad gäller perioden från den 10 januari 2014 till och med den 17 februari 2014 och anförde härvid att beslutet att dra in det aktuella socialstödet, enligt tillämpliga nationella bestämmelser, inte kunde få verkan förrän den dag då den frist för att frivilligt lämna landet som fastställts i avlägsnandebeslutet löpt ut, det vill säga den 18 februari 2014.

28 Vad gäller det socialstöd som Abdoulaye Amadou Tall ansåg sig ha rätt till även efter den 18 februari 2014 fann den hänskjutande domstolen att han, enligt nationell lagstiftning, saknade möjlighet att angripa beslutet att inte pröva den andra asylansökan genom ett överklagande i vilket behörig domstol har obegränsad prövningsrätt och vilket har suspensiv verkan. Enligt vad den hänskjutande domstolen har angett är nämligen de enda rättsmedel som enligt gällande nationella bestämmelser finns tillgängliga mot ett beslut att inte pröva en efterföljande asylansökan överklagande med yrkande om upphävande av beslutet och överklagande med yrkande om inhibition ”vid ytterst brådskande fall”. Dessa båda former av överklagande har inte suspensiv verkan, vilket leder till att den berörda personen förlorar rätten att uppehålla sig i landet och rätten till socialstöd.

29 Mot denna bakgrund beslutade Tribunal du travail de Liège (arbetsdomstolen i Liège) att vilandeförklara målet och ställa följande fråga till domstolen:

”Enligt artikel 39/1 i lagen av den 15 december 1980 – jämförd med artiklarna 39/2 punkt 1 tredje stycket, 39/76, 39/82 punkt 4 andra stycket d) och 57/6/2 i samma lag – kan ett beslut att inte pröva en efterföljande asylansökan endast angripas genom ett överklagande med yrkande om upphävande av beslutet och genom ett överklagande med yrkande om inhibition vid ytterst brådskande fall. Uppfyller sådana rättsmedel kraven i artikel 47 i stadgan och i artikel 39 i direktiv 2005/85, i vilka rätten till ett effektivt rättsmedel föreskrivs, när det beaktas att den domstol som ska pröva överklagandet inte har obegränsad prövningsrätt, att överklagandet saknar suspensiv verkan och att asylsökanden inte har uppehållsrätt eller rätt till materiellt bistånd under prövningen av överklagandet?”

Prövning av tolkningsfrågan

Huruvida tolkningsfrågan kan tas upp till sakprövning

30 CPAS, Fedasil, den belgiska regeringen och Europeiska kommissionen har hävdats att tolkningsfrågan ska avvisas. De anser nämligen att ikraftträdandet den 31 maj 2014 – det vill säga efter det att EU-domstolen mottog förevarande begäran om förhandsavgörande – av lagen av den 10 april 2014 med olika bestämmelser rörande förfarandet vid migrationsdomstolen och vid högsta förvaltningsdomstolen (loi du 10 avril 2014 portant dispositions diverses concernant la procédure devant le Conseil du contentieux des étrangers et devant le Conseil d’État) (nedan kallad lagen av den 10 april 2014), genom vilken lagen av den 15 december 1980 ändrades, med hänsyn till övergångsbestämmelserna i artikel 26 i den förstnämnda lagen, har medfört att Abdoulaye Amadou Talls överklagande – som riktats mot beslutet att inte pröva hans andra asylansökan och att inte tillerkänna honom rätt till materiellt bistånd under prövningen av överklagandet – har suspensiv verkan.

31 EU-domstolen har uppmanat den hänskjutande domstolen att ange vilka följder ikraftträdandet av lagen av den 10 april 2014 får såväl för det nationella målet som för begäran om förhandsavgörande och att klargöra huruvida målet fortfarande är anhängigt vid den och, om så är fallet, huruvida domstolens svar är nödvändigt för att avgöra det målet.

32 Den hänskjutande domstolen har, i sitt svar som inkom till EU-domstolen den 19 januari 2015, angett att målet fortfarande är anhängigt i den del det rör perioden från den 18 februari 2014 till den 31 maj 2014.

33 Vidare har Fedasil den 28 maj 2015 ingett en kopia på dom nr 56/2015 som Cour constitutionnelle (författningsdomstolen) meddelade den 7 maj 2015. Den domstolen – till vilken den hänskjutande domstolen också hade hänskjutit en tolkningsfråga rörande förenligheten av de i det nationella målet aktuella bestämmelserna med Belgiens konstitution jämförd med Europakonventionen – slog fast att lagen av den 10 april 2014, till följd av dess ikraftträdande och övergångsbestämmelserna i artikel 26,

är tillämplig på Abdoulaye Amadou Talls överklagande till Conseil du contentieux des étrangers (migrationsdomstolen). Cour constitutionnelle (författningsdomstolen) beslutade att återförvisa målet till den hänskjutande domstolen för att den skulle pröva målet på nytt och ta ställning till huruvida ett förhandsavgörande från Cour constitutionnelle (författningsdomstolen) fortfarande krävs.

- 34 EU-domstolen erinrar om att enligt det förfarande som införts genom artikel 267 FEUF ankommer uteslutande på den nationella domstolen, vid vilken målet anhängiggjorts och vilken har ansvaret för det rättsliga avgörandet, att mot bakgrund av de särskilda omständigheterna i målet bedöma såväl om ett förhandsavgörande är nödvändigt för att döma i saken som relevansen av de frågor som ställs till EU-domstolen. EU-domstolen är följaktligen i princip skyldig att meddela ett förhandsavgörande när de frågor som ställts av den nationella domstolen avser tolkningen av unionsrätten. Presumtionen att tolkningsfrågor från nationella domstolar är relevanta kan endast i undantagsfall brytas då det är uppenbart att den begärda tolkningen av unionsrätten inte har något samband med de verkliga omständigheterna eller saken i det nationella målet eller då frågorna är hypotetiska eller EU-domstolen inte har tillgång till sådana uppgifter om de faktiska eller rättsliga omständigheterna som är nödvändiga för att kunna ge ett användbart svar på de frågor som ställts till den (dom FOA, C-354/13, EU:C:2014:2463, punkt 45 och där angiven rättspraxis).
- 35 Det ankommer inte heller på EU-domstolen att i ett mål om förhandsavgörande uttala sig om tolkningen av nationella bestämmelser eller att avgöra om den hänskjutande domstolens tolkning av dessa är korrekt. Det är nämligen endast nationella domstolar som är behöriga att uttala sig om tolkningen av nationell rätt (dom Samba Diouf, C-69/10, EU:C:2011:524, punkt 59 och där angiven rättspraxis).
- 36 Av detta följer att det inte ankommer på EU-domstolen att ta ställning till frågan huruvida den nya lagens övergångsbestämmelser ska tolkas så, att den lagen ska tillämpas retroaktivt på Abdoulaye Amadou Talls situation, särskilt vad gäller den omtvistade period som den hänskjutande domstolen hänvisade till i sitt svar av den 19 januari 2015 på EU-domstolens begäran om upplysningar.
- 37 Det är således inte uppenbart att den tolkning av unionsrätten som den hänskjutande domstolen har begärt inte är nödvändig för att den ska kunna avgöra det nationella målet.
- 38 Tolkningsfrågan kan således upptas till prövning.

Prövning i sak

- 39 Den hänskjutande domstolen har ställt frågan för att få klarhet i huruvida artikel 39 i direktiv 2005/85, jämförd med artikel 47 i stadgan, ska tolkas så, att den utgör hinder för nationell lagstiftning enligt vilken ett rättsmedel mot ett beslut att inte vidare pröva en efterföljande asylansökan, såsom det beslut som är aktuellt i det nationella målet, saknar suspensiv verkan.
- 40 Det ska inledningsvis preciseras att Abdoulaye Amadou Talls andra asylansökan ska anses utgöra en "efterföljande ansökan" i den mening som avses i artikel 32 i direktiv 2005/85 och att beslutet av generalkommissariatet för flyktingar och statslösa att inte pröva ansökan utgör ett "beslut att inte vidare pröva en efterföljande ansökan" enligt artikel 39.1 c i det direktivet.
- 41 I artikel 39 i direktiv 2005/85 anges vilka egenskaper som de rättsmedel som finns bland annat mot ett beslut att inte vidare pröva en efterföljande asylansökan måste ha. Enligt artikel 24 i direktivet, som har rubriken "Särskilda förfaranden", får medlemsstaterna föreskriva särskilda förfaranden som avviker från de grundläggande principerna och garantierna i kapitel II i direktivet.

- 42 Domstolen ska avgöra huruvida nämnda artiklar ska tolkas så, att de utgör hinder för nationell lagstiftning enligt vilken ett överklagande av ett beslut att inte vidare pröva en efterföljande asylansökan, såsom det beslut som är aktuellt i det nationella målet saknar suspensiv verkan, vilket medför att den som ingett en sådan ansökan efter det att den första asylansökan avslagits förlorar rätten till bland annat ekonomiskt bistånd till dess att överklagandet prövats.
- 43 Det ska inledningsvis påpekas att de förfaranden som inrättas genom direktiv 2005/85 utgör miniminormer och att medlemsstaterna i flera hänseenden förfogar över ett utrymme för skönsmässig bedömning för att genomföra dessa bestämmelser med beaktande av särskilda förhållanden i den nationella lagstiftningen (dom Samba Diouf, C-69/10, EU:C:2011:524, punkt 29).
- 44 I artikel 39 i direktiv 2005/85, i vilken den grundläggande principen om rätten till ett effektivt rättsmedel stadfästs, föreskrivs att medlemsstaterna ska se till att asylsökande har rätt till ett effektivt rättsmedel inför domstol mot sådana beslut som anges i artikel 39.1.
- 45 Det framgår därvid av artikel 39.1 c i direktivet att medlemsstaterna ska se till att asylsökande har rätt till ett effektivt rättsmedel mot "ett beslut att inte vidare pröva en efterföljande ansökan enligt artiklarna 32 och 34 [i samma direktiv]".
- 46 Det framgår vidare av skäl 15 i direktiv 2005/85 att det, om en person gör en efterföljande ansökan utan att nya bevis eller skäl läggs fram, skulle vara orimligt om medlemsstaterna vore skyldiga att genomföra ett nytt fullständigt prövningsförfarande och att de i sådana fall bör få välja mellan förfaranden som innebär undantag från de garantier som den asylsökande vanligen åtnjuter.
- 47 Såsom föreskrivs i artikel 32.2 b i direktiv 2005/85 kan sålunda ett beslut att inte vidare pröva en efterföljande ansökan fattas under ett "särskilt förfarande", efter ett förfarande som enligt artikel 32.3 i direktivet består i en preliminär prövning av den ansökan. Denna preliminära prövning syftar särskilt till att fastställa huruvida nya fakta eller uppgifter vad avser frågan om sökanden uppfyller villkoren för att erhålla flyktingstatus har framkommit eller lagts fram av sökanden efter det att beslut om dennes tidigare ansökan fattades.
- 48 I artikel 32.4 i direktiv 2005/85 föreskrivs att ansökan under alla omständigheter ska prövas på nytt enligt kapitel II i direktivet, som rör grundläggande principer och garantier, om nya fakta eller uppgifter framkommer eller läggs fram av sökanden efter den preliminära prövningen, vilka på ett avgörande sätt bidrar till sökandens möjligheter till rätt till flyktingstatus. Om den efterföljande ansökan inte vidare prövas efter den preliminära prövningen – i likhet med vad som är fallet i det nationella målet – får medlemsstaterna däremot, enligt artikel 7.2 i direktivet, avvika från regeln i artikel 7.1 enligt vilken asylsökandena ska ha rätt att stanna kvar i medlemsstaten, men enbart så länge förfarandet pågår.
- 49 Av detta följer, i än högre grad, att medlemsstaterna får föreskriva att ett rättsmedel mot ett beslut att inte pröva en efterföljande asylansökan, som det beslut som är aktuellt i det nationella målet, saknar suspensiv verkan.
- 50 Domstolen understryker härvid att tolkningen av bestämmelserna i direktiv 2005/85, såsom framgår av skäl 8 i direktivet, ska ske med iakttagande av de grundläggande rättigheter och principer som erkänns bland annat i stadgan.
- 51 De egenskaper som det rättsmedel som föreskrivs i artikel 39 i direktiv 2005/85 måste ha ska följaktligen fastställas i enlighet med artikel 47 i stadgan, i vilken principen om ett effektivt domstolsskydd bekräftas och enligt vilken var och en vars unionsrättsligt garanterade fri- och rättigheter har kränkts har rätt till ett effektivt rättsmedel inför en domstol, med beaktande av de villkor som föreskrivs i nämnda artikel (se, analogt, dom Abdida, C-562/13, EU:C:2014:2453, punkt 45 och där angiven rättspraxis).

- 52 I det avseendet framgår det av förklaringarna till artikel 47 i stadgan att första stycket i den artikeln grundar sig på artikel 13 i Europakonventionen.
- 53 Det ska också noteras att det i artikel 19.2 i stadgan preciseras bland annat att ingen får avlägsnas till en stat där han eller hon löper en allvarlig risk att utsättas för omänsklig eller förnedrande behandling.
- 54 Det framgår av rättspraxis från Europeiska domstolen för de mänskliga rättigheterna (nedan kallad Europadomstolen), vilken enligt artikel 52.3 i stadgan ska beaktas vid tolkningen av artikel 19.2 i densamma, att när en stat beslutar att återsända en utlänning till ett land och det finns grundad anledning att förmoda att han eller hon där skulle utsättas för en verklig risk att behandlas på ett sätt som strider mot artikel 3 i Europakonventionen, krävs det, för att det rättsmedel som avses i artikel 13 i Europakonventionen ska vara effektivt, att utlänningen har tillgång till ett rättsmedel med suspensiv verkan mot den åtgärd som tillåter återsändandet (se, bland annat, Europadomstolens dom i målet Gebremedhin mot Frankrike, § 67, Recueil des arrêts et décisions 2007-II, och i målet Hirsi Jamaa m.fl mot Italien, § 200, Recueil des arrêts et décisions 2012-II).
- 55 I förevarande fall rör det nationella målet emellertid enbart lagenligheten av ett beslut att inte vidare pröva en efterföljande asylansökan i den mening som avses i artikel 32 i direktiv 2005/85.
- 56 Den omständigheten att ett rättsmedel mot ett sådant beslut saknar suspensiv verkan är, i princip, i överensstämmelse med artiklarna 19.2 och 47 i stadgan. Även om ett sådant beslut inte gör det möjligt för en tredjelandsmedborgare att få internationellt skydd, kan verkställandet av beslutet nämligen inte i sig leda till att personen avlägsnas.
- 57 Om en medlemsstat i samband med prövningen av en asylansökan som ingetts före eller efter det att ett sådant beslut, som det som är aktuellt i det nationella målet fattas, däremot fattar ett beslut om återvändande, i den mening som avses i artikel 6 i direktiv 2008/115, mot den berörda tredjelandsmedborgaren, måste denne förfoga över ett effektivt rättsmedel mot det beslutet i enlighet med artikel 13 i nämnda direktiv.
- 58 I det avseendet följer det av domstolens praxis att ett rättsmedel under alla omständigheter måste ha suspensiv verkan när det används mot ett beslut om återvändande vars verkställighet kan medföra att den berörda tredjelandsmedborgaren löper en allvarlig risk att utsättas för dödsstraff, tortyr eller andra former av omänsklig eller förnedrande bestraffning eller behandling, så att det säkerställs att kraven i artiklarna 19.2 och 47 i stadgan iakttas i fråga om denne tredjelandsmedborgare (se, för ett liknande resonemang, dom Abdida, C-562/13, EU:C:2014:2453, punkterna 52 och 53).
- 59 Avsaknaden av rättsmedel med suspensiv verkan mot ett sådant beslut som det som är aktuellt i det nationella målet, vars verkställighet inte medför att den berörda tredjelandsmedborgaren löper en risk att utsättas för en behandling som strider mot artikel 3 i Europakonventionen utgör följaktligen inte ett åsidosättande av rätten till ett effektivt domstolsskydd enligt artikel 39 i direktiv 2005/85 jämförd med artiklarna 19.2 och 47 i stadgan.
- 60 Mot bakgrund av vad ovan anförts ska tolkningsfrågan besvaras enligt följande. Artikel 39 i direktiv 2005/85, jämförd med artiklarna 19.2 och 47 i stadgan, ska tolkas på så sätt att den inte utgör hinder för nationell lagstiftning enligt vilken ett rättsmedel mot ett beslut att inte vidare pröva en efterföljande asylansökan, såsom det beslut som är aktuellt i det nationella målet, saknar suspensiv verkan.

Rättegångskostnader

- ⁶¹ Eftersom förfarandet i förhållande till parterna i det nationella målet utgör ett led i beredningen av samma mål, ankommer det på den hänskjutande domstolen att besluta om rättegångskostnaderna. De kostnader för att avge yttrande till domstolen som andra än nämnda parter har haft är inte ersättningsgilla.

Mot denna bakgrund beslutar domstolen (fjärde avdelningen) följande:

Artikel 39 i rådets direktiv 2005/85/EG av den 1 december 2005 om miniminormer för medlemsstaternas förfaranden för beviljande eller återkallande av flyktingstatus, jämförd med artiklarna 19.2 och 47 i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna, ska tolkas på så sätt att den inte utgör hinder för nationell lagstiftning enligt vilken ett rättsmedel mot ett beslut att inte vidare pröva en efterföljande asylansökan, såsom det beslut som är aktuellt i det nationella målet, saknar suspensiv verkan.

Underskrifter